

Figueres: quina ciutat es vol?

crònica

A l'hora de fer-se un lloc dins el mercat i de guanyar espais en una economia altament competitiva, les empreses han hagut de dissenyar estratègies (laborals, fiscals, mercantils i, sobretot, de màrqueting) per jugar amb avantatge enfront la competència. A partir dels anys setanta als Estats Units, i de mitjan anys vuitanta a Europa, aquest model es trasllada a la gestió pública en general i a l'organització de les ciutats en particular. Durant les dues darreres dècades, tant les ciutats com el seu entorn han anat canviant de forma vertiginosa. A fi de buscar una situació avantatjosa en relació amb els municipis amb els quals han de competir, però sobretot per aconseguir una alta qualitat de vida i un equilibri social per als seus habitants, moltes localitats han dissenyat plans estratègics que els ajudin a definir el model de ciutat desitjat i les vies per arribar-hi.

Figueres no n'ha estat una excepció, i també ha optat per un tipus de figura que, mitjançant la participació de tots els agents socials i econòmics de la ciutat, i a partir de la diagnosi d'una sèrie de variables, exposa quins són els principals actius i passius de la ciutat. Són precisament aquests punts forts i febles els que han d'ajudar a identificar els principals objectius a aconseguir.

L'Ajuntament de Figueres encarregà a l'empresa Estratègies de Qualitat Urbana l'execució de la primera fase del pla estratègic de la ciutat, que fou presentada en societat el dijous dia 10 de febrer d'enguany. S'ha dit que un dels principals pilars en què es basen els plans estratègics és la seva vocació integradora, la col·laboració entre els diferents agents de la ciutat. En el cas figuerenc, el document pot consultar-se íntegrament per Internet (www.ddgi.es/figueres) i tothom té la possibilitat d'aportar-hi suggeriments que es recollirien a l'hora de redactar la segona fase del pla.

L'anàlisi de la situació actual de Figueres es fa des de dos punts de vista: un recull de dades quantitatives sobre la ciutat, agrupades temàticament (territori, població, treball, activitat econòmica, urbanisme, societat, medi ambient), i una anàlisi més qualitativa, realitzada a partir de la valoració que fan de Figueres vint-i-tres personatges representatius del món empresarial, cultural i social de la ciutat.

Aquesta anàlisi interna es posa en relació amb les tendències que s'aprecien en un

La Figueres del comerç tradicional.

JOAN SECUR

àmbit general, superior a la ciutat, en els camps econòmic, territorial i social per identificar els principals dèficits i avantatges de la ciutat (anàlisi DAFO).

Entre les forteses apreciades destaquen la seva privilegiada posició geogràfica; les bones infraestructures d'accessibilitat general (N-II, ferrocarril, autopista, eix pirinenc...); la potència del seu comerç al detall, tot i que sembla que s'ha estancat en relació amb el de poblacions veïnes; l'elevat nombre de visitants –malgrat no ser una ciutat turística, és la capital d'una comarca que sí ho és–, i la projecció internacional que li dona el museu Dalí.

Aquestes forteses ofereixen un seguit d'elements que cal potenciar a l'hora de dissenyar el futur de la ciutat: són les oportunitats, i es concentren bàsicament en els camps turístic i urbanístic. Pel que fa al turisme, Figueres es complementa amb els municipis del litoral empordanès. Els variats atractius de la ciutat (museus, comerç i el potencial ús del castell de Sant Ferran) permeten diversificar aquesta oferta turística i relacionar-la amb la de l'entorn. Quant a la millora del teixit urbà, trobem que l'arribada del TGV ha de significar un impuls important per a la ciutat, mentre que el corresponent soterrament de la via ha de permetre augmentar l'oferta de sòl residencial i desenvolupar urbanísticament la ciutat cap al sud-est. Les rondes han de descongestionar de trànsit el centre de la ciutat i millorar les connexions nord-sud i est-oest. La remodelació de la Rambla ha d'articular diferents parts del

La Figueres dels nous equipaments comercials.

municipi i ajudar a estendre l'illa de vianants cap al sud del passeig.

Pel que fa a les febleses, l'anàlisi DAFO esmenta la pèrdua de pes demogràfic i laboral respecte al conjunt comarcal; la manca d'oferta en determinats serveis, tant turístics (insuficient nombre d'allotjaments de primera categoria) com educatius (s'incideix en el fet que fa uns anys la ciutat deixà escapar el tren de la universitat); dificultats de mobilitat interna (saturació de vehicles al centre, insuficiència d'aparcaments dissuasius, pla de rondes incomplet); la manca d'una estratègia de promoció exterior definida i adequada segons les diferents escales i àmbits on va dirigida; i un descens

El Teatre Museu Dalí.

en el nivell d'instrucció de la població –situat per sota de la mitjana catalana– a causa de la pèrdua d'habitants de les categories socioprofessionals mitjanes, que es desplacen a viure a municipis dels voltants que compten amb més oferta d'habitatges unifamiliars. En el camp social també cal indicar com a dèficits la poca participació ciutadana en els afers públics i la

tradicional manca de consens en projectes clau per a la ciutat.

Les principals amenaces que representen aquests dèficits per a la ciutat es concentren en els àmbits social i de relació econòmica amb l'entorn. La pèrdua de població de classe mitjana pot encaminar cap un procés de dualització social, on predominin els dos extrems socioprofessionals (per un costat, empresaris i directius, i per l'altre, treballadors no qualificats). A més, la població immigrant s'ha concentrat en zones molt determinades del centre de la ciutat, la qual cosa pot generar importants bosses de marginalitat. En el camp territorial, es percep tant un descens en el lideratge comarcal com un augment del poder d'influència que exerceixen les grans aglomeracions urbanes (Barcelona). En l'àmbit comarcal i provincial, s'observa una disminució de l'espai comercial d'influència de Figueres, que es deu, per una banda, a la competència d'altres àrees comercials (Roses, Olot, Girona), però també a un estancament i una manca de renovació del comerç tradicional figuerenc.

A partir d'aquesta primera part del pla estratègic, i sobretot de la seva anàlisi DAFO, s'han d'establir els objectius a aconseguir i les línies estratègiques per arribar al model de ciutat desitjat.

JORDI CERVERA PUJOL